

TAVASZI ÉJ.

Irta: Gyorgyi Tomalevsky.

MOSTANÁBAN egyedül élek otthonomban csendességben elmélázva és az elmúlt időkre gondolva. Gyakran üldögélek az egyik fehérre meszelt szobában. A falon régóta kézbe sem vett hegedű lóg. Por lepi. Húrjai régen elhallgattak. Csak néha, mikor az ablakon át behatol az őszi szellő, az lengeti meg és távoli nyöszörgéshez hasonló furcsa hangot ad.

Ablakom előtt szőlőlugas áll. Elsárgult levelei egymás után hullogálnak a köves, tágas udvarra és a lombtalan vesszők időnként ablakomon kocogtatnak, min késett utas szokott.

Mostanában oly gyakran emlékezem egy leányra. De nemcsak emlékezem, úgy tűnik fel nekem, hogy egyszer ő is kopogtatni fog ajtómon, mint akkor, amikor halk léptekkel hozzám suhant.

Este van. A nagy piros nap már lehanyatlott a hegyek mögé, amelyek lassan elsötétedtek. Abban az órában búcsúzott el tőlem és a nagy, fehérre festett házba ment. Hosszasan álltam és néztem utána, míg csak el nem tűnt ablakából a világosság. «Jóéjszakát» — mondtam csendesen és visszatértem.

Házuk nagy falán most is keresem még néha a fényes ablakot, de ott sötét van.

Éjjélkor hűvösség áramlik rám. Hallgatózom. A szél benyomul ablakomon, s hangot csal ki az elnémult hegedűből, mintha láthatatlan ujjak érintenék...

Szvetlának hívták. A nagy házban laktak. Régen úgy tűnt fel nekem ez a majoros lakás, mint valami kastély, a benne rejtőző sok titokkal, amelynek lelke Szvetla volt. Ma olyan nekem ugyanez a ház, mint valami holt, lélektelen halom, mely óriási, megkövesedett szörnyetegen domborul, amelyből már régen elszállt a lélek.

Nem hagyott rám semmit a hegedűn kívül, amelyen valamikor fehér ujjacskái játszottak. Azon a helyen őrzöm, ahova ő felakasztotta és csak néha csókolom meg azt a helyet, ahol kis keze megérintette.

Amikor először jött az udvaromba, halványsárga szoknyácska volt rajta, Hogy miért is jött akkor? Igen, már emlékszem. Kis fehér kutya volt vele, mely a sarkában settenkedett. Én az ablaknál álltam és néztem; mily könnyedén hajladozott és hogy fordította szemét a bokrok felé, ahova a kutya elrejtőzött. Csendes, kérő hangon nevéen szólította. Erre a kutya kidugta bozontos fejcskáját az ágak közül, majd ijedten újra visszahúzta. Ez párszor megismétlődött. Az udvar szinte átváltozott, mintha terebélyes tulipán virított volna benne. Akkor így tűnt fel nekem. A lányka végül is megfogta a pajkos kis

kutyát, felemelte és az ablakra nézett. Arcát félszeg mosoly és könnyű pír futotta át. Egy pillanat alatt megfordult, elfutott és elbujt a fal mögött.

Az este hosszasan álldogáltam ablakánál.

Másodszor akkor láttam a majoros kislányt, amikor a vakációra tértem haza. Még most is emlékszem. Szürke ruhában voltam, új széles kalapom volt, amelyet a kezemben vittem. Amikor a köves járdán házuk felé tartottam, az úton pillantottam meg őt. Nem ismerjük egymást, csak a nevét tudtam, amely mély nyomot hagyott szívemben. Mert én csak vendégül jöttem a városkába pár hétre, úgy gondoltam, szabad köszöntenem. Ő a fejével bólintott. Ugyanazzal a mosollyal mosolygott és azt hiszem, hogy szemével mindaddig kísért, míg csak a házamba nem értem.

Az anyját régóta ismertem, de senki mást nem a tanyában, melynek lakói nagyon megritkultak. Valami sötét bánat nehezedett a tanyára, mint ahogy a gazdáira ráült az elmúlt nehéz idők visszahangja. Nem ált módomban hogy felkeressem őket. Én szintén egyedül maradtam házamban. Amit örököltem, sok gonddal nem járt, azért magánosan éledgeltem csendességgel teli világomban elmerülve. A városkában az emberekkel ritkán találkoztam, mert itt csak a szünidőben tartózkodtam, hogy a tanév fáradalmát kipihenjem. Mindig volt valami, ami minden figyelmemet lekötötte és minden órát elfoglalta: a könyveim. És csendes öröm sugárzott rám, mihelyt a hegyre hajló erdő felé néztem, mely furcsa változatos szépségével csalogatott. Orvosnak készültem, de a vakáció alatt más könyveket olvastam. Valamit kerestem, ami feleletet tudott volna adni az örök kérdésre és keblemet valami rejtett, ismeretlen rajongás töltötte el.

* * *

Elmúlt néhány év. Az egyetemet elvégeztem és a városkába maradtam betegek gyógyítani. Az emberi szenvedésekből sokat megtanultam. Láthatatlan tenger ez, melynek zszibongását csak akkor szüntem meg hallgatni, amikor bezárkóztam szobámba s a meggyújtott lámpa mellett tanulmányokat olvastam, melyekben tarka-barka, meg nem fejtett talányok sokasodtak. Voltak órák, amikor elmerengtem ilyen estéken. Elfelejtettem, vajjon kint nyár, vagy tavasz van, vagy tél, mely fehér némaságával mintha hideg kebelére szorította volna a világot. Ilyenkor a lelkem mindentől elszakadt és elragadtatás szárnyán röptül az ismeretlen felé, megfürdött az azúros ábrándok tengerében, s a nyugalom csendes óceánjában, ahol örök a lét, ahol még születésük előtt megvalósulnak a vágyak, ahol oly halk az öröm, mint a hajnalhasadása.

Ezekben az órákban elfelejtettem, hogy orvos vagyok és embereket gyógyítok. Mindent elfelejtettem körülöttem, mert mindennel egynek éreztem magamat, mert azt gondoltam, hogy lehettem egybe-

olvad a lombosodó erdők leheletével és szívem ritmusa a napsugár ritmusával dobban egybe.

Olvastam egy könyvet, mely azt mondja, hogy a harmatcseppben, mely reggel a rózsabokorban csillog, ugyanaz a bölcsesség van lefektetve, mint a tejút csillagívében, mely a Mindenséget körülövezi. Tetszett ez nekem és valami furcsa, megfoghatatlan örömben éltem. Ki tudja mennyi időt éltem volna így. Talán egész életemen át, ha nem lett volna ott lenn a majorház, amelyben a kis Szvetla lakott. Az ő műve volt, hogy ne tudjak zárt ajtók mögött otthon ülni és el ne űzhessem a múltó napok minden gondolatát, minden emlékét. Lelkem egy húrja megpendült, a többi némán hallgatott, s csak az ő hangja követte a néma éjszakában. Magam sem tudom miért, de gyakran azon kaptam magam, hogy a fehér tanya felé fordulva állok és azt a kócos kis fejet keresem, amelyből egyszer kertemben két szem csillogott felém.

Olykor felébredtem és csak ültem az ablaknál és lassan a fehér tanya felé néztem. Az égen az apró bárányfelhők közt gyorsan gördült tova a hold, s a fehér falon hosszú árnyékok imbolyogtak. Mit keresem volna künn az éj némaságában? Bizonyára homályos érzéseim visszhangja töltötte el lelkemet . . .

Egy beszéd után, melyet a városban a kultúregylet nevében tartottam, amelyen Szvetla és édesapja is ott volt, először hívtak meg a tanyára. Egy kis családi ünnepség ürügye volt jó erre. Felvettem sötét ruhámat, megfésülködtem és titkos meglepéssel indultam el. Először a tágas udvaron mentem át, s közeledtem a ház felé, amelynek fehérségét annyiszor néztem az éj sötétjében. Kedvesen fogadtak, s tágas szobába mentem, ahol már együtt volt a többi vendég, a majoros rokonai és barátai. Mikor beléptem, mindenki szeme felém fordult. Kissé megzavarodtam, de aztán magamhoz tértem és leültem az öreg gazda mellé. Ő az aratás, politika és a községi választás kérdéseivel szórakoztatott. Figyelmesen hallgattam és válaszoltam neki, de az egész időn át éreztem, hogy arcomat két szelíd szem tekintete dédelgeti. Mint egy bájos királynő, olyan volt Szvetla. Hozzám lépett és beszélni kezdett. Szemében egyszerre nemes bátorság és egy mosoly csillogott, mely lelkének örök mosolya volt :

— Szóval ön egésznap otthon ül? — kérdezte — néha az ablaknál látom, s úgy tűnik fel nekem, hogy sokat foglalkozik valamivel. Bizonyára van sok könyve, amelyekben igazi örömét leli, s melyek egész életét kitöltik. Úgy-e, így van? Én tudom, hogy vannak emberek, akik sokat gondolkodnak, de egyedül élnek gondolataikkal és tudásukkal.

Úgy beszélt, mint valami bölcs. Szeme a meglepédestől csillogott, szavának nem tudtam ellentállni, s mosolygása kellemesebbé vált, mint annak a mosolya, aki valakit meggyőz. És ott maradtunk félrehúzódva, külön a többiektől, elmerülve abban, hogy egymást ilyen különös módon felfedeztük.

Beszélgettünk. Kis szomszédnőm feltárta bensőmet, s betekintett abba. Nekem úgy tűnt fel, hogy többet tud rólam, mint bárki más. Szeme szelíden pillantott rám, mint a hű barát szeme: akivel hosszú idő óta nem találkoztunk. Az alatt a néhány óra alatt, amíg körülötünk zsbongott a zaj, s szemünk előtt táncoló párok forogtak, mi megéreztek, hogy széttáruultak köztünk az ajtók, amelyek az embe-
reket egymástól elválasztják s a tárt ajtókon át szemünk, s az örök ismerős lelkünk összetalálkozott...

* * *

Szvetla kezdett a házamba járni. Mindez természetesen önkénytelenül történt. A városban már majdnem az a hír terjedt el, hogy jegyben járunk. Hogy mit jelentett volna ő nekem, azt nem tudtam, csak sejtettem, milyen kellemes számomra az élet, s mintha a Gondviselés küldte volna őt utamba. Halk lépéseinek zaját ma is hallom a folyosón félhomályos esti órákban. Megigézve vártam. Ugy tűnik fel nekem, hogy most fog kopogni, ki fogja nyitni az ajtót és én meglátom majd ragyogó két szemét. Még ma is vannak régi hangok a süket szobában abból az időből, mikor megcsendültek kis kezén a vékony, ezüstös karperecek, de ajtómon most már senki sem kopog...

Akkor Szvetla még gyakran megfordult nálam. Beszélgettünk, könyvekben böngészgettünk, s a legjobb akkor volt, amikor hallgatunk, mert hallgatás közben valaki más beszélt nekünk. Hegedűm volt. Szvetla nem nagyon jól játszott, de néha próbálkozott, s a gyermekies, ártatlan melódiák szálltak a tavaszi éjben, s magukkal vitték az elmúlt napok minden összegyűlt bánatát. Aranyos fejceskjét ráhajtotta a hegedűre, drága fűrtjei vállára hullottak és vonójának könnyű érintésére mindig egyszerű dallamok születtek, telve ártatlan, gyermeki gyöngédséggel, amely vigasztalt mint a szerető ember dédelgetése. Mivel viszonzhatnám neki ezeket a kedves órákat — tanakodtam magamban. Semmi hozzáméltót nem találtam. Kutatgattam, gondolkodtam és még sem lettem meg azt, aminek értéke felérne annak az ártatlan dálnak értékével.

Tavaszi volt akkor. Kertemben a fák virágokkal voltak tele. A tavasz, miután szelek és zivatarok készítették elő útját, besuhant egy éjjel a kertembe. Süttogott valamit a fáknak, az alvó bokrokat felébresztette, az udvaron csendesen átvonult és a meredek lejtőn szendergő erdőbe suhant át.

Reggel, mikor az ablakot kinyitottam, meghökkentem. Az almafák virágba borultak s napsugártól elborítva félszegen mosolyogtak. A virágillattól átítatott levegő lehelete szobámba tódult. Szomjasan keblembe szívtam és alig tudtam visszatartani magamat, hogy ki ne rohanjak és meg ne öleljem a szemérmes hercegnőket. Valaki kiáltott az erdőből. Ez bizonyára a tavasz volt, mely ott bujkált és leste, hogy meglepődöm majd. A levegőben muzsikás hang remgett, az egész

világ víg dalra gyújtott és ezüst csengő csilingelt az erdőben, mintha számtalan kis szájacskó csiripelt volna. Ez a tavasz életemben sohasem ismétlődött meg. Egy tűnt mosolyhoz hasonlított.

* * *

Egy éjjel gyorsan és riadtan megkopogtatták ajtómat. Azt gondoltam, hogy a városból keres valaki beteg miatt, de maga a kopogtatás valami megmagyarázhatatlan riadalmat keltett bennem. Rögtön visszaemlékeztem, hogy három napja nem láttam a kislányt. Nem történt-e valami vele? Kinyitottam az ajtót. A majoros szolgája állt kint ijedten, egész testében remegve.

— Mi történt? — kérdeztem.

— Siess uram, kis úrnőm rosszul van — felelte riadtan a vén szolga.

— Megyek — feleltem és a szobába rohantam. Gyorsan felöltöztem, vettem a táskámat és a major felé rohantam. Hangtalan volt az éj.

A közeli erdőből könnyű szellő fujdogált és magával hozta a kifeslett ibolyák leheletét és e riadt pillanatban én ezt megéreztem.

Amikor a szobába léptem, Szvetlát ágyban találtam. Apja gondterhelt arccal fogadott. Egy nőt találtam ott, aki azért jött, hogy a beteg körül segítsen.

A váratlan, súlyos megbetegedés mindenkit meglepett. Halványan, majdnem élettelenül feküdt a kislány. Érverése gyorsult, feje oldalt hanyatlott. Három nap óta volt már beteg. Azt gondolták, majd csak elmúlik magától, de óráról-órára súlyosbodott a baj és amikor elhatározták, hogy engem hívni fognak, akkorra már valami iszonyatos történt vele. Erővel felnyitottam a szemhéját. Tekintete befelé fordult, fényes szembogara mintha nem akarta volna már látni a világot.

Súlyos, váratlan betegség! Megvizsgáltam, de igazat szólva annyi volt, mintha semmit sem értettem volna. Ebben a pillanatban mintha egy borzasztó kéz minden tudást kitörült volna agyamból és árny furakodott volna a lány betegsége és tudományom közé. Szívem összeszorult a fájdalomtól s valami rossz előérzet szállta meg lelkem, mint hivatlan vendég.

A beteg ajka megmozdult, ismeretlen szavakat suttogott. Rajtam nyugtalanság vett erőt.

Ugy éreztem, hogy tehetetlen vagyok, nem tudok segíteni azon az egyetlenen, akit e világon mindennél jobban szerettem. Két év óta gyógyítottam, volt gyakorlatom, vállaltam mindent, amit hasznosnak találtam, de most agyam minden erőlködése sikertelen maradt. Láz lépett fel. A vér a lány egész testét lángbaborította. Keze görcsbe szorult és feje egyre csüggedten hullott hátra.

— Szvetla — szóltam —, nem hallod, amit mondok neked?

Hallgatott, s a pillanatok halkán, gyötrőn multak.

— Agyvérzés! — mint villám cikázott át agyamon. Megbénított ez a gondolat és megrázkódtatott, mint ahogy az égből aláuhanó mennydörgés megremegetti a földet.

Nem, nem szabad, hogy meghaljon! Meg fogok mindent tenni érte. Keresem a halált, hívni fogom a négy világtáj irányából és életemet fel fogom áldozni neki. És ha ezt nem kívánja, akkor meg fogok vele küzdeni. Párbajra fogom szólítani a halált szerelmemért! Igen! De nem lehet-e, hogy napom mégis kialszik? Akkor a tavasz elhagyja a földet, elrabolja a fától virágait, elszólitja a csalogányokat az erdőből, hogy messze, messze szálljanak innen. Akkor sivár, értelmetlen lesz az életem, akár csak a hegedű, melynek húrjai lepattantak, s mely így eldobott és hasznavehetetlen.

Nem! Ez lehetetlenség.

Azon az éjjelen és a következő napokon teljes tehetetlenségbe merültem! Hiába volt minden. A tudományomnál is hatalmasabb valami avatkozott bele a dologba. Nem ettem, s egy pillanatig sem aludtam. A beteg változatlanul ugyanabba az állapotban feküdt.

Újra sötétedett. Újra tavaszi éj borult szelíden a földre. Virágok illatát hordta magában. A csillagok kigyúltak és hosszú útra készülődtek. Semmi jel sem volt, hogy ott a tanyaházban nem hűny-e ki az élete annak, akiért ezerszer is feláldoztam volna az életemet. Nem tudtam, mitévő legyek. Agyamban, mint valami vérszomjas csorda, ezer gondolat száguldozott.

Felálltam a beteg mellől és elhagytam a majort. Szobámba mentem. Fejemben valami zúgott, mint harang visszhangja. Szívem teljes erejére ébredt. Kemény és bátor kéz hurcolt valahová. Úgy éreztem, hogy életem folyó, amelynek medre a megáradt víz számára szűknek bizonyult. Szilajul kiáradt, megfeszítette minden erejét és kész volt elomlani, mint erős záportól a gát.

Ezen a tavaszi éjen, mely örökké emlékezetes marad számomra, valami csodálatos történt. Hálás vagyok a Gondviselésnek, hogy ezzel megajándékozott. Hálás vagyok ezért az esztelenségért, mert láttam az emberi szív rémes erejét, mely különben szelid szófogadással dobog hosszú éveken át a kebelben. Megtanultam azt, ami semmiféle könyvben nem volt megírva, amit sokan nem hisznek, mert nagyon távol áll az értelemtől.

Köszönöm egy tavaszi éjnek, halk dallamának, ibolya leheletének. Minden évben lenyűgözve fogom fogadni a tavaszt.

Mihelyt szobámba értem, lámpát gyújtottam és körülnéztem.. Nem kerestem semmit. Az emeletes polcokon szép sorban álltak a könyveim, büszke, vastag, haszontalan kötetek.

Az asztalon szétszórva hevert sok üveg és gyógyszer. Mindegyik úgy tűnt fel nekem, mint bánatom szelid szemléelője. Nyíl suhant át lelkemen. Testemet ismeretlen düh rázta meg és örült indulat fogott el. Kitértam az ablakot, mikroszkópomat kidobtam. Széttört a köve-

ken és csörömpölő zaja fájdalmat és örömet keltett bennem egyszerre. Az asztalon levő üvegek, gyógyszerek és edények közül összemarkoltam annyit, amennyit bírtam. Minden élesen csörrent kinn az udvaron. Mintha a rombolás démona jött volna vendégül hajlékomba.

A szememet a könyvekkel teli nagy polcra vetettem. Ezek a kötetek, melyek ifjúságom annyi szép évét zárták magukba, most életem legválságosabb pillanatában összekushadtak, szótlantul, sejtelenesen és részvétlenül meredtek rám. Szívemet düh öntötte el. Az minden tudásnál többet tudott és többet minden írott könyvnel. Odarohantam a könyvekhez. Néhányat megragadtam és kidobtam az ablakon. Kiröpültek és tompa zajjal zuhantak le, mint sebzett éji madarak. Egy könyv sem maradt a szobámban.

— Tűz, tűz! — kiáltotta egy titokzatos hang. A gondolat tovább lánholt bennem. Kirohantam az udvarra és meggyújtottam keserű óráim emlékeit.

Könyörgő piros kezek remegtek fel udvaromban, s valami különös zaj, majdnem tisztán kivehető nyöszörgés sírt a tavaszi éj némaságában. Minden más hallgatott. A csillagok nyugodtan vonultak tova, mint a fénykaravánok. A bánatos tavasz elfojtotta leheletét s félve kandikált ki a fehér fák mögül.

Az öreg cselédem, Mária, kifutott a szobából és az udvaron keresztül átrohant, hogy hívjon. Mikor ott talált a tűznél, tágra nyílt, réveteg szemmel nézett rám:

— Doktor uram, mit csinált? Istenem, mért tette ezt? — és kezeit tördelve az égre nézett.

A kutyák ugattak. Valaki átment a kerten, de léptei elhaltak. Megnyugodott, hogy nem tűzvészről van szó. Körüljártam az égő könyvhalmot és kegyetlen élvezettel néztem a felszálló tűznyelveket. Hatalmasak voltak és mint zászlók úgy lobogtak. Tetszett nekem a tűz. Volt benne valami hatalmas és rettenetes. Ismeretlen tisztelettel kezdtem ránézni.

Tűz . . . megtisztító, szentséges tűz! Mit hozhatnék neked áldozatul, hogy szelíd lángod el ne aludjon, mert az ad értelmet életemnek. Minden balgá méltóságomat és tudásomat neked ajándékozom. Ajtóm fölé feliratot függesztek, amely a szegény, egyszerűlelkű embereket arra fogja felszólítani, hogy bizalommal lépjenek be hozzám. Nagy betűkkel írom ki oda: «Vendégfogadó azok részére, akiknek nincs menedéke az éjben».

Megéreztem, hogy az életemnek rozsdás kereke forogni kezd. Eddig mozdulatlanul állt. Acélos kezekkel neki feszültem és megmozdítottam.

Kevéssel azután visszatértem szobámba. Üresen meredt rám. Elfújtam a lámpát és mint esztelen futottam ki. Végig az udvaron ott lánholt elkeseredésem áldozattüze. Kinyitottam a kertajtót és rémülten futva indultam az erdőbe.

Mit kerestem ott? Magam sem tudtam. Hallottam szívem dobogását. Lélekzetem elakadt. A lejtős úton tovagördültek a kavicsok. Könnyű szél fújta a hajamat. Úgy rémlett, hogy a fehér nyírfák, mint élő lények bámulnak rám. A levegő illattól volt nehéz, mintha a tavasz járna előttem és ibolya leheletét hagyta volna maga mögött. Sietni kezdtem. A sötétben taláalomra követtem az ösvényt, átsurrantam a fák között és egyre úgy rémlett nekem, hogy ezer szem néz rám. Kis pázsitra értem, minden oldalról sudár bükkfákkal volt körülveve. Ott álltam meg, utam befejeződött, nem volt tovább hova menni. Álltam, mintha vártam volna valamit. Felvettem a szemem és láttam az égen a reszkető csillagokat.

Vártam, hogy valak szólítson, hogy történjen valami. Az a gondolat cikázott át agyamon, hogy imádkozzam. Hogyan? Egész életemben nem imádkoztam. Istenre gondoltam ugyan, de nem imádkoztam. Ebben a pillanatban megtértem, feltárult szemem, fölfelé néztem és Őt kerestem, hogy beszéltek Vele. Csak a csillagokat láttam, melyek szeliden pislákoltak az éj sötétjében. Magam sem vettem észre, hogy letérdeltem és beszélni kezdtem :

— Ime, itt állok szemed előtt — suttogtam. — Hallottam, hogy Szeretet a neved, hallgass meg engem. Levetem a földi hiúság utolsó ruháit is, amelyek félelemre és tiszteletre kényszerítik az egyszerű és szerény embereket, ha hozzám közelednek. A munkások és engedelmes lelkek barátja leszek, akik titokban hajtják végre akarodat. Ird fel a nevemet azok közé. Akadályozd meg egy élet elmúlását, amelyet magaménál jobban szeretek . . .

Körülöttem csend volt. A fák nem mozdították leveleiket. Hallgatták első beszélgetésemet az Úrral.

Imádkoztam. Nem gondoltam, hogy ezen az éjszakán még imádkozni fogok.

Ezen a tavaszi éjjelen elveszett kincset találtam és lelkembe rejtettem.

Távolból a felkelő nap melódiáját hallottam. A hajnal ott talált, ahol először estem térdre és megpillantottam azt, amit könyveimben hosszú, álmatlan éjszakákon át kerestem. A reggel hűvösségétől megborzongott a testem, de ezt a hideget én nem éreztem . . .

* * *

Mikor visszatértem, az öreg Mária fogadott és különösen nézett rám, de semmit sem szólt. A fehér királynők felém bólogattak az udvaron, amikor elmentem közöttük. Kis idő múlva Iván, a vén szolga lépett be.

— Jöjjön, doktor úr — mondta, de arca hirtelen megváltozott és csodálkozva nézett rám. A major felé indultam.

A szobában csend volt. Szvetla az ágyban feküdt. Hozzáléptem, megfogtam a kezét, másikkal homlokát cirógattam. Az már nem volt

oly forró, mint tegnap. Keble nem zihált oly nehezen és szaggatottan. Az élet visszatérő jelei tűntek fel szenvedő arcán.

Szvetla észrevette, hogy ott vagyok, csillagos szemeit tágra nyitotta, rám pillantott és azután megint lankadtan félredült a fáradtság könnyű felszabadulásával. Lehajoltam hozzá és gyenge két kezét ajkamhoz közelítettem. Amikor visszaindultam, láttam, hogy szempillája alól könnycsepp gördül le . . .

Elszállt a tavasz. Utána ment a nyár. Eljött az a nap is, amikor Szvetla elment. Mintha most volna, úgy emlékezem, hogy integetett nekem fehér kendőjével. Így kellett történni. Küldetését befejezte, s útja eltért az enyémtől.

Sárga ruha volt rajta, mint akkor, amikor először láttam. Mikor búcsúztam tőle, úgy tűnt fel nekem, jól emlékszem, mint a kertemben viruló nagy tulipán. A köves úton zörögtek a kocsi kerekei. Szvetla elment és nem tér vissza soha többé.

Nem rá akarok már emlékezni. Lelkemben csak egy emlék, egy tavaszi éj emléke maradt meg, amelyet egymásnak ajándékoztunk . . .

Most egyedül vagyok itthon csendbe merülve. Úgy rémlik nekem, mintha néha könnyű lépéseket hallanék a folyosón, vékony karperecek zörgését, de az ajtómon senki sem kopog, mint valamikor.

A városban az emberek már nem nézik oly csodálkozva az én egyszerű ruhámat. Mindenki tudja, mi történt és hogy minden menedék nélkül való embert befogadok.

A falon ott lóg a hegedű, senkinek a keze nem érinti. Senki sem játszik rajta. Csak amikor késő ősszel a szél besuhan az ablakon és megremegetteti húrjait, akkor szólal meg halkán, hogy aztán újra elnémuljon a koromsötétségben.

Dr. Dimo Boikliev fordítása.

A TÁVOL MEGCSALT.

*Néha futsz villamos felé lobogó hajjal,
ruhád szégyentelenül emeli és paskolja a szél,
szíved dobolón lüktet, lélekzeted meghal,
— végre eléred, itt a pillanat! —
s akkor, jaj, döbbenet riadsz: a távol megcsalt,
a villamos ellenkező síneken szalad.*

*Feléd is így futottam, keserű szó: szerelem,
már közel szikráztál, egészen itt, a szívemen,
a mozdulat parancsa is indulón ölelt,
— de jaj, sokszor csalnak a távlatok,
egyetlen pillanat! —
és magányosabb vagy,
mint a hegy sapkája: az orom.*

Nagy Méda.